

**«Європеїзація докторських програм у галузі освіти на засадах
інтердисциплінарного та інклюзивного підходів»
№ 600071-EPP-1-2018-1-UA-EPPJMO-MODULE**

ОПИС ПРОЕКТУ

Частина D. Актуальність та доцільність

D. 1. Чому ваша організація бажає взяти участь у цьому проекті?

Пропозиції для складання резюме

- Короткий опис ключових моментів.
- Передумови та обґрунтування пропозиції.

Цілі, діяльність, основні результати (продукція), результати та вплив, включаючи показники досягнення результатів

Продемонструйте наявність європейських академічних цінностей, проведення наукових досліджень в рамках Європейського Союзу та визначте ефективність впливу на конкретну предметну галузь навчання на міжнародному рівні. Засвідчіть, яким чином проект буде сприяти розвитку оновленої навчальної та дискусійної діяльності (зокрема, нова методологія, інструменти та технології), як демонструє академічні цінності, як передбачає вивчення цінностей в університетах країнах Європейського Союзу та поширення європейських цінностей під час вивчення навчальних дисциплін на національному рівні. Надайте короткий огляд стану вивчення європознавчої складової на своєму факультеті/установі/країні та вкажіть, наскільки ваш проект відповідає визначеній потребі щодо розвитку цієї галузі навчання (Рекомендовано 4000 символів)

В європейській та українській докторській освіті останніх десятиліть відбуваються суттєві трансформації, зумовлені її перетворенням у рамках формування ЄПВО (EHEA) на третій цикл вищої освіти. У країнах ЄС активна фаза реформ докторської освіти, що передбачають як структурні, так і культурні зміни, розпочалася у 2005 р., після Бергенського саміту міністрів освіти країн країн-учасників Болонського процесу. В Україні структурні реформи докторської освіти вступила в активну фазу у 2016 р., коли державою було подовжено терміни докторської програми від 3 до 4 років навчання, визначено перелік компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач докторського ступеня, обсяги теоретичної та практичної підготовки докторанта (60 навчальних кредитів), сформульовано нові вимоги до написання і захисту дисертаційних робіт. Гостро актуальними є культурні зміни в українській докторській освіті, що передбачають формування в університеті розвиненого міждисциплінарного інклюзивного дослідницького середовища, важливого для формування дослідницьких та комунікативних компетентностей здобувачів PhD.

Провідними формами реалізації проекту є викладання у межах курикулуму докторських програм у галузі теорії освіти міждисциплінарних навчальних курсів «Порівняльна педагогіка вищої школи: глобальний, європейський та національний контексти» (30 год), «Академічна культура дослідника: європейський та національний досвід» (40 год), «Academic writing» (30 год), що містять активну європознавчу складову; інтенсивних курсів розвитку дослідницької та комунікативної компетентностей - «Докторський семінар: моніторинг якості» (10 год), «Культура наукового наставництва» (10 год.).

Екстракурукулярна діяльність молодих науковців передбачає участь у тренінгах з фахової майстерності і професійного лідерства, у щорічних міжнародних конференціях, у роботі в науково-дослідницьких лабораторій.

Метою модуля є створення європознавчого контенту, методологічних та організаційних засад докторських програм шляхом впровадження європейських стандартів докторських досліджень в Україні та формування інклюзивного дослідницького середовища. Модуль передбачає використання інноваційних

методів і форм навчання: інтерактивні лекції, семінари, майстер-класи, семінари на основі виконання певних завдань, самостійну роботу.

Після завершення модуля у докторантів (аспірантів) повинні бути сформовані такі компетентності:

- система знань з питань освітньої політики ЄС, теорій і технологій інноваційного розвитку вищої освіти в країнах Європи та в Україні, освітніх програм міжнародних організацій (ЄС, ОЕСР, ЮНЕСКО);
- система знань з академічної етики; культури академічного письма, академічної комунікації в умовах цифрового творчого середовища,;
- готовність до застосування сучасної методології міждисциплінарних європознавчих досліджень;
- здатність проводити порівняльно-педагогічні дослідження з питань розвитку вищої освіти в європейських країнах.

Головні результати проекту:

- модернізований курикулум докторських програм з теорії вищої освіти, побудований з урахуванням методологічних підходів, змістових та організаційних засад що прийняті у ЄПВО;
- електронні посібники з запропонованих навчальних курсів для аспірантів;
- подальший розвиток наукових центрів з проблем порівняльної вищої освіти та академічної культури.

Індикаторами успішного виконання проекту є такі: розроблені учасниками проекту навчальні програми та навчальні посібники, наукові роботи керівників та учасників програми (статті, презентації досліджень, дисертації) європознавчої спрямованості.

Учасниками проекту (навчальна аудиторна робота) щороку будуть 20-25 аспірантів, що здійснюють дослідження у галузі теорії освіти. Аспіранти, які братимуть участь у програмі, працюють в усіх вищих навчальних закладах Північно-Східної України, що створює сприятливі умови для поширення інноваційних підходів до навчальної роботи та наукової діяльності у галузі теорії освіти, до утворення регіональних інноваційних мереж у сфері інноваційного розвитку вищої освіти.

Наступні заходи допоможуть поширювати результати проектів: щорічні міжнародні конференції, електронні курси, участь аспірантів в заходах, організованих дослідницькими центрами, цифрова платформа, в якій будуть відображатися результати роботи модуля, інформаційні матеріали модуля є доступними усім національним та іноземним ресурсним центрам, а також через Інтернет та соціальні медіа.

D. 2. Відповідність проекту його специфічним цілям

Оберіть відповідний варіант і вкажіть в текстове поле, умови відповідності проекту його специфічним цілям (рекомендовано 6000 символів).

Для модулів Жана Моне:

- сприяє проведенню досліджень як першому науковому досвіду для молодих дослідників і вчених, фахівців-практиків у питаннях, що стосуються Європейського Союзу
- сприяє публікації та поширенню результатів наукових досліджень
- викликає зацікавленість у країнах ЄС і становить основу для майбутнього поширення європейського знання, зокрема, в країнах-партнерах
- сприяє впровадженню підходів Європейського Союзу в дослідження, в основному, не пов'язаним з ЄС
- надає спеціальні курси з конкретних питань ЄС, що стосуються випускників у їх професійному житті

Пропонований модуль включає три міждисциплінарні навчальні курси європознавчої спрямованості, що являють собою ключову складову докторських програм підготовки майбутніх дослідників у галузі теорії освіти.

Навчальні курси мають дослідно-орієнтований характер, відповідно до стандартів досліджень Європейського наукового простору, що означає засвоєння кожної теми через дослідження.

Компетентності, сформовані в рамках вивчення пропонованих курсів, розвиваються та поглиблюються у процесі педагогічної практики, яку проходять докторанти як у Сумському державному педагогічному університеті, так і в інших університетах регіону; у процесі презентації докторантами матеріалів та результатів своїх досліджень / у рамках інтенсивних курсів «Докторський семінар: моніторинг якості», «Культура наукового наставництва», на міжнародних науково-практичних конференціях, у літніх школах, майстер-класах.

Навчальний курс **«Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти»** передбачає формування системи знань у галузі методології порівняльно-педагогічного дослідження, історії вищої освіти, освітньої політики, соціології вищої освіти, дидактики вищої освіти, економіки вищої освіти, освітнього менеджменту. Розгляд кожної складової навчального курсу здійснюється шляхом порівняльного аналізу відповідних феноменів та процесів у національному, європейському та глобальному контекстах. На завершення вивчення курсу кожен докторант представляє і захищає мікродослідження, у якому обґрунтовано прогностичну авторську модель інноваційного розвитку вищої освіти України, побудовану на основі застосування кращого європейського досвіду, що є вивченим із застосуванням значної кількості актуальних першоджерел, підданий критичному аналізу та творчо застосований із урахуванням культурно-історичних, соціально-економічних та політичних чинників та умов функціонування системи вищої освіти України. За результатами мікродослідження, що є обов'язково пов'язаним з основним дослідженням докторанта, він публікує статтю у реферованому журналі.

Навчальний курс **«Академічна культура дослідника: європейський та національний досвід»** враховує український та європейський досвід підготовки

докторів філософії, здійснюється на лінгвокультурологічних, лінгвоконструктивістських, когнітивних, мультикультурних, креативно-технологічних засадах, передбачає формування системи знань, з питань національних та європейських практик академічної етики, академічної комунікації в умовах цифрового творчого середовища, формування мовнокомунікативної компетентності особистості академічного лідера (системи когнітивно-дискурсивних умінь, умінь операційної обробки і моделювання академічних текстів різних жанрів, у тому числі засобами цифрових технологій; готовності здійснювати ефективне діалогове спілкування у процесі презентації матеріалів та результатів дослідження, зокрема, в межах з науковою спільнотою, зокрема у межах міждисциплінарного та/або міжнародного експертного середовища на основі суб'єкт-суб'єктних відносин); формування когнітивно-дискурсивних умінь, умінь операційної обробки і моделювання академічних текстів різних жанрів, у тому числі засобами цифрових технологій; готовності здійснювати ефективне діалогове спілкування у процесі презентації матеріалів та результатів дослідження, зокрема, в межах з науковою спільнотою, зокрема у межах міждисциплінарного та/або міжнародного експертного середовища на основі суб'єкт-суб'єктних відносин. За результатами мікродослідження, що є обов'язково пов'язаним з основним дослідженням, докторант публікує статтю у реферованому журналі, готує виступ на конференцію.

Навчальний курс **«Академічне письмо»** має на меті формування професійно-орієнтованої комунікативної мовної компетентності, яка сприятиме здійсненню дослідження, необхідного для написання дисертації та представлення результатів дослідження іноземною мовою як усно, так і письмово. Під час вивчення курсу кожен аспірант готує і представляє презентацію та доповідь іноземною мовою на тему свого дослідження; пише анотацію та реферат наукової статті; готує резюме, супровідний лист; готує грантові подання; розробляє проекти з використанням елементів критичного аналізу на основі прочитаної професійної англійської літератури.

Європознавча проблематика, передусім особливості розвитку освіти у європейському регіоні, формування академічної культури є предметом вивчення в усіх циклах підготовки вчителя в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка, та є предметом дисертаційних досліджень, що вже виконані та виконуються членами дослідного центру «Актуальні проблеми порівняльної педагогіки», який близько 30 років функціонує в університеті, а також виконуються членами дослідної лабораторії «Академічна культура дослідника», яка функціонує в цій же установі. Очікується, що модуль сприятиме формуванню європейських цінностей, таких як колегіальність, академічна свобода, співпраця та обмін між окремими дослідниками та установами, нетерпимість до академічного шахрайства та плагіату, корупції.

Дослідженнями європознавчої спрямованості керують досвідчені науковці, які мають досвід написання фундаментальних наукових досліджень та підготовки навчальної літератури, редагування наукових текстів, участі в міжнародних наукових заходах, стажування у закордонних університетах.

Частина Е. Організації, що беруть участь – команди

Е. 1. Цілі та діяльність організації

Надішліть коротку презентацію вашої організації (основні види діяльності, зв'язки, розмір організації тощо), що відноситься до вказаної галузі, пов'язаної з проектом. (Рекомендовано 2000 символів).

Місія Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка (СумДПУ) полягає у кваліфікованій підготовці високопрофесійних фахівців та наукових співробітників для системи освіти України, яка реалізується через гармонійне поєднання фундаментальної та професійної підготовки, наукових досліджень, а також інтеграції в Європейську освітню, наукову та економічну спільноту.

Університет складається з наступних структурних підрозділів: Навчально-наукового інституту педагогіки та психології; Навчально-наукового інституту фізичної культури; Навчально-наукового інституту культури і мистецтв; Навчально-наукового інституту історії та філософії; Фізико-математичного факультету; Факультету іноземної та слов'янської філології; Факультету природничих та географічних наук. Університет пропонує програми підготовки вчителів з усіх предметів, які викладаються у початковій та середній школі. Крім того, СумДПУ готує фахівців для дошкільних, спеціальних та вищих навчальних закладів, управління освіти, закладів соціального забезпечення та ін.

Європейська практика була предметом дослідження дослідників СумДПУ вже понад 30 років. Університет став однією з перших дослідницьких шкіл порівняльної освіти в Україні. Спираючись на попередній досвід проектування та управління національними дослідницькими проектами у сфері освіти, викладачі СумДПУ докладають зусилля до забезпечення європейської якості досліджень у галузі освіти шляхом надання майбутнім дослідникам необхідних інструментів для успішної інтеграції українських досліджень в європейській освітній простір та підвищення якості освіти.

Е.2. Інші гранти ЄС

Представте назви проектів, в яких організація або відомство, відповідальне за заповнення даною заявкою, одержували фінансову підтримку протягом останніх трьох років в рамках програм ЄС (зокрема, діяльності Жана Моне).

Перший досвід участі у проекті Жана Моне в рамках програм ЄС.

Е.3. Робоча потужність: вміння та досвід основних учасників проекту

Особливу увагу слід приділити якості (досконалості) академічного профілю в конкретній галузі досліджень Європейського Союзу. Додайте рядки за необхідності.

Вміння і досвід основних учасників проекту	
Надайте імена основних учасників проекту та вкажіть для кожного його чи її досвід, що стосується реалізації проекту, і роль, яку потрібно виконувати в проекті	
Прізвище	Резюме відповідних вмінь та досвіду
Аліна Сбруєва	<p>Засновник та керівник однієї з найбільш відомих в Україні наукових шкіл з порівняльної педагогіки, що фокусує свої наукові розвідки на проблемах розвитку освіти в країнах ЄС. Є експертом Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогіки та психології. Більш ніж десять років очолює Спеціалізовану вчену раду із захисту дисертаційних робіт з педагогіки. Є головним редактором фахового наукового журналу з педагогічних наук, що є включеним до міжнародних баз даних (Index Copernicus International, CrossRef); науковий консультант 16 науково-дослідницьких проектів (кандидатські дисертації в галузі порівняльної освіти, 12 з яких присвячено дослідженням проблем модернізації вищої і середньої освіти в ЄС.</p> <p>У 2009 році виграла грант на стажування в університеті Індіана-Блумінгтон (США), у якому досліджувала специфіку організації наукових досліджень в університетах США. (University Administration Support Program, Carnegie Foundation, New York).</p> <p>Сфери наукових інтересів: порівняльна педагогіка вищої школи, теорія освітніх реформ, менеджмент інновацій у вищій освіті, інтернаціоналізація вищої освіти, ризик-менеджмент вищої освіти, забезпечення якості вищої освіти в ЄС та у ЄПВО, технологічні інновації у вищій освіті.</p>
Олена Семенов	<p>Провідний спеціаліст з філології у галузі професійної освіти з досвідом викладання більш ніж 25 років і 10 років роботи в якості дослідника в Національній академії педагогічних наук України. У 2003 році отримала нагороду за видатні досягнення у сфері вищої освіти Міністерства освіти і науки України. Є заступником керівника спеціалізованої вченої ради з правом проводити захист докторських дисертацій у галузі освіти. Як науковий співробітник та викладач, співпрацює з викладачами університетів та вчителями шкіл щодо обговорення питань академічної культури та впровадження європейського виміру в зміст навчання української мови, а також проводить семінари та майстер-класи для студентів-аспірантів різних вищих навчальних закладів України. Досвід включає в себе розробку он-лайн курсів, є автором понад 200 наукових та методичних статей, підручників та навчальних посібників для студентів бакалаврів, магістрантів та аспірантів. Наукові роботи публікуються в численних рецензованих міжнародно-індексованих журналах. Науковий консультант 8 дослідницьких проектів (кандидатських дисертацій) у галузі освіти.</p>

Жанна Чернякова	<p>Кандидат педагогічних наук, доцент Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка з досвідом викладання більш ніж 25 років і 14-ним науковим досвідом. Член Українського науково-дослідного центру порівняльно-педагогічних досліджень; член наукової школи в галузі порівняльної педагогіки протягом 8 років. Активно займалася діяльністю національного проекту «Теорії та технології інноваційного розвитку освіти: глобальний та регіональний контексти» (2013-2015 роки); брала участь у більш ніж 30 міжнародних заходах (майстер-класах, конференціях, форумах, семінарах тощо), а також координатор щорічних міжнародних наукових конференцій на інституційному рівні. Автор понад 100 наукових праць, підручників та навчальних посібників для студентів бакалаврів та магістрів.</p> <p>Сфери наукових інтересів: інтернаціоналізація вищої та середньої освіти, інтернаціоналізація європейського освітнього простору, забезпечення якості європейської вищої освіти, інновації в професійній і педагогічній підготовки вчителів в країнах Європи.</p>
----------------------------	--